

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาของการทอผ้าไหมแพรวาตามความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวาที่บ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้จัดการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
3. เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับชาติ ด้านประโยชน์ต่อผู้เรียนและชุมชน ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน และด้านวิธีการสอน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ประชากรผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมแพรวา จำนวน 33 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยการจับฉลากจากสมาชิกกลุ่มแม่บ้านจำนวน 63 คน จับฉลากหมายเลขที่ลงทะเบียนเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าไหมแพรวาที่บ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มาเพียง 30 คน

2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ไปยังโรงเรียนจำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนชุมชนบ้านโพนพิทยาคม โรงเรียนหนองน้าววิทยา หน่วยงานราชการอำเภอคำม่วงและกลุ่มผู้นำต่าง ๆ ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน 6 คน
2.2 ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาและวิชาการงานอาชีพ	จำนวน 12 คน
2.3 พัฒนาการอำเภอ	จำนวน 1 คน
2.4 ศึกษาธิการอำเภอ	จำนวน 1 คน
2.5 ศึกษาธิการเทศก	จำนวน 2 คน

2.6 ผู้นำหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยกำนัน	
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและกลุ่มผู้นำผู้ทอผ้าไหมแพรวา	จำนวน 8 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	63 คน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ

1. สภาพทั่วไปและปัญหาของการทอผ้าไหมแพรวาตามความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวาที่บ้านโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. สภาพทั่วไปและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
3. ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับชาติ ด้านประโยชน์ต่อผู้เรียนและชุมชน ด้านเนื้อหาการเรียนการสอนและด้านวิธีการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 2 ชุด ดังนี้

1 ชุดที่ 1 เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาของการทอผ้าไหมแพรวา ของชาวบ้านโพธิ์ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ตอบแบบสำรวจ คือ ประชาชนที่มีอาชีพทอผ้าไหมแพรวา ลักษณะแบบสำรวจเป็นแบบเลือกตอบและแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นการสำรวจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาของการทอผ้าไหมแพรวาแบบสำรวจเป็นแบบเลือกตอบและแบบสำรวจชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับของปัญหาเ่อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อย
- 3 หมายถึง ระดับของปัญหาปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับของปัญหามาก
- 5 หมายถึง ระดับของปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสำรวจความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น"การทอผ้าไหมแพรวา" แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังต่อไปนี้ คือ

- 1) ด้านความสำคัญของการทอผ้าไหมแพรวา
- 2) ด้านความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา"

ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบสำรวจชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

คือ

- 1 หมายถึง ระดับของความสำคัญ/ต้องการน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับของความสำคัญ/ต้องการน้อย
- 3 หมายถึง ระดับของความสำคัญ/ต้องการปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับของความสำคัญ/ต้องการมาก
- 5 หมายถึง ระดับของความสำคัญ/ต้องการมากที่สุด

2. ชุดที่ 2 เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ผู้ตอบแบบสำรวจ คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในบ้านโพธิ์อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ แบบสำรวจแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ลักษณะแบบสำรวจเป็นแบบสำรวจชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ คือ

- 1 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อย
- 3 หมายถึง ระดับของปัญหาปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับของปัญหามาก
- 5 หมายถึง ระดับของปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสำรวจความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ คือ

- 1) ด้านความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับชาติ
- 2) ด้านประโยชน์ของหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา"
- 3) ด้านเนื้อหา
- 4) ด้านวิธีการสอน

ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบเลือกตอบและแบบสำรวจชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 1 หมายถึง ระดับของความสอดคล้อง/ประโยชน์น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับของความสอดคล้อง/ประโยชน์น้อย
- 3 หมายถึง ระดับของความสอดคล้อง/ประโยชน์ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับของความสอดคล้อง/ประโยชน์มาก
- 5 หมายถึง ระดับของความสอดคล้อง/ประโยชน์มากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยสำรวจผู้นำชุมชน และประชาชนบ้านโพนที่ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวา ในเขตอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยตนเอง โดยใช้แบบสำรวจชุดที่ 1 เป็นแบบสำรวจสภาพทั่วไปและปัญหาของการทอผ้าไหมแพรวา ของชุมชนบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์อำเภอคำม่วง ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำม่วง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา ในบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ แจกแบบสำรวจและเก็บแบบสำรวจ คืนด้วยตนเอง การรวบรวมข้อมูล ดำเนินการระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายน 2543

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจทั้ง 2 ชุด โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจชุดที่ 1 ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็นข้อมูลด้วยตารางและความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจชุดที่ 2 ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลเป็นตารางและความเรียง

การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ คือ

1.00 - 1.49	หมายความว่า	ระดับของความต้อการ/ปัญหาน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ระดับของความต้อการ/ปัญหาน้อย
2.50 - 3.49	หมายความว่า	ระดับของความต้อการ/ปัญหาปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายความว่า	ระดับของความต้อการ/ปัญหามาก
4.50 - 5.00	หมายความว่า	ระดับของความต้อการ/ปัญหามากที่สุด

สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจแบบเลือกตอบวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสรุปเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง และความเรียง ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพทั่วไปและปัญหาของการทอผ้าไหมแพรวาของผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวา

1.1 สถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสำรวจ

ผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวาเป็นเพศหญิงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100 มีช่วงอายุที่ทอผ้าไหมแพรวามากที่สุด คือ ช่วงอายุ 41-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 54.54 รองลงมา คือช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.30 อายุสูงกว่า 50 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 9.10 และช่วงอายุ 21-30 ปี มีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.06 ระดับการศึกษาของผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวามากที่สุด คือต่ำกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 72.72 รองลงมาคือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 คิดเป็นร้อยละ 15.16 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 6.06 และน้อยที่สุด คือมัธยมศึกษาตอนต้น และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 3.03

1.2 สภาพทั่วไปของการทอผ้าไหมแพรวา

ผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวาเพื่อเป็นอาชีพเสริมคิดเป็นร้อยละ 87.87 และทอผ้าไหมแพรวาเป็นอาชีพหลักร้อยละ 12.12 ผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวามีประสบการณ์การทอผ้าไหมแพรวาระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 54.54 รองลงมา คือ ประสบการณ์การทอผ้าไหมแพรวาระหว่าง 5-10 ปี ร้อยละ 30.30 ประสบการณ์การทอผ้าไหมแพรวาลงมา 20 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 12.13 และประสบการณ์การทอผ้าไหมแพรวาต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.03 ผู้ทอผ้าไหมแพรวา ส่วนใหญ่รับเงินค่าจ้างทอผ้าไหมแพรวาจากบรรพบุรุษ ร้อยละ 66.67 และการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03

การสำรวจด้านรายได้พบว่าผู้ทอผ้าไหมแพรวามีรายได้อยู่ในระหว่าง 8,001-10,000 บาท ร้อยละ 45.46 และระหว่าง 10,001-50,000 บาท ร้อยละ 45.46 เช่นกัน รายได้ระหว่าง 5,001-8,000 บาท ร้อยละ 6.06 และรายได้ระหว่าง 1,000-5,000 บาท ร้อยละ 3.03 ผู้มีอาชีพทอผ้าไหมแพรวามีรายได้พอเพียงต่อการมีชีพ ร้อยละ 69.70 และไม่เพียงพอ ร้อยละ 30.30 เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น รายได้จากอาชีพทอผ้าไหมแพรวารายได้ดีกว่าอาชีพอื่น ร้อยละ 48.49 รายได้พอๆ กับอาชีพอื่นร้อยละ 30.30 และรายได้จากการทอผ้าไหมแพรวาเอยกว่าอาชีพอื่น ร้อยละ 21.21

ผู้ตอบแบบสำรวจที่ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวามีความเห็นว่าควรมีการอนุรักษ์การทอผ้าไหมแพรวา และมีความเห็นว่าด้านการทอผ้าไหมแพรวาต้องดูจากฝีมือการทอที่ประณีตเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 75.75 มีการจัดตลาดขายที่เหมาะสมและสวยงามคิดเป็นร้อยละ 51.51 ดูจากเส้นใยที่นำมาใช้ในการทอผ้าไหมแพรวาคิดเป็นร้อยละ 21.21 และดูจากอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา(เครื่องทอ) คิดเป็นร้อยละ 6.06

จากการสำรวจเรื่องราคาผ้าไหมแพรวาต่อผืนที่เหมาะสมพบว่าราคาระหว่าง 2,001-3,000 บาท/ผืนเป็นราคาที่เหมาะสมมากที่สุดจากความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวาคิดเป็น ร้อยละ 75.76 รองลงมาคือราคาระหว่าง 3,001-4,000 บาท/ผืน ร้อยละ 12.12

ราคาระหว่าง 1,000–2,000 บาท/ผืนคิดเป็น ร้อยละ 9.09 และราคาระหว่าง 4,001บาท/ผืน ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 3.03 จากการสำรวจพบว่าชาวบ้านโพนแพรวา มีการรวมกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายผ้าไหมแพรวาในท้องถิ่นของตนเอง

1.3 สภาพปัญหาของการทอผ้าไหมแพรวา

จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาของผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวาพบว่าปัญหาตัวแทนจำหน่ายจากหน่วยงานต่างๆ มีน้อย ($\bar{X} = 4.63$) ขาดความรู้ความเข้าใจในการย้อมสีไหมที่ต้องใช้ความละเอียดมาก และระยะเวลาที่ใช้ในการทอผ้าไหมแพรวานาน ($\bar{X} = 4.57$) ปัญหาที่พบในการทอผ้าไหมแพรวา คือ ปัญหาการทอผ้าไหมแพรวาใช้ต้นทุนการผลิตสูง ($\bar{X} = 4.45$) ราคาจำหน่ายผ้าไหมแพรวาส่ง ($\bar{X} = 4.33$) เส้นใยที่นำมาทอผ้าไหมแพรวาราคาส่ง ($\bar{X} = 4.24$) วิทยากรมีความรู้ความชำนาญในการทอผ้าไหมแพรวาน้อย ($\bar{X} = 4.06$) สื่อ และ อุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวาไม่เพียงพอต่อสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 3.90$) และ การทอผ้าไหมแพรวายังไม่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.66$)

1.4 ความสำคัญของการทอผ้าไหมแพรวา

ผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมดมีความเห็นว่า การทอผ้าไหมแพรวาเป็นสิ่งภูมิใจในระดับท้องถิ่นเป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมพื้นบ้านของท้องถิ่นการทอผ้าไหมแพรวาเป็นการสร้างรายได้ และอาชีพให้กับชุมชนในท้องถิ่น และการทอผ้าไหมแพรวาทำให้ชุมชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผล ($\bar{X} = 5.00$) และการทอผ้าไหมแพรวาเป็นอาชีพหลัก และอาชีพเสริมของชุมชนในท้องถิ่นอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 4.93$)

1.5 ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา"

ผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวามีความเห็นว่า ควรมีหลักสูตรการทอผ้าไหมแพรวาระดับท้องถิ่น มีความจำเป็นที่จะให้เยาวชนมีการเรียนรู้เรื่องการทอผ้าไหมแพรวามีความเป็นไปได้ในการจัดหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87, 4.84$ และ 4.78 ตามลำดับ) และควรมีการเรียนการสอนในทุกๆวิชาในโรงเรียนระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$)

ผู้ตอบแบบสำรวจมีความคิดเห็นว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 1.2$)

2. สภาพทั่วไปและปัญหาเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

2.1 สถานภาพทั่วไปผู้ตอบแบบสำรวจ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 66.67 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 33.33 ช่วงอายุของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามากที่สุดคือช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.33 ช่วงอายุ 31-40 ปี

คิดเป็นร้อยละ 33.33 ช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 13.34 และช่วงอายุ 21 – 30 ปี น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 10

ระดับการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามากที่สุดคือ ระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 73.34 ระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่าปริญญาตรี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามากที่สุดคือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาพิเศษ พัฒนาการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำกลุ่มแม่บ้านผู้ทอผ้าไหมแพรวาคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.34 และผู้บริหารสถานศึกษา น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.66 ตามลำดับ

2.2 สภาพปัญหาในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีความคิดเห็นว่า สภาพปัญหาในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น ที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้มีอาชีพอิสระให้นักเรียนมีรายได้โดยการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.76$) โรงเรียนจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.76$) โรงเรียนจัดแหล่งวิชาการในท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.66$) และความร่วมมือร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หรือการจัดหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.5$) สภาพปัญหาที่อยู่ในระดับสูงมาก คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.4$) นักเรียนตระหนัก และเห็นคุณค่าความสำคัญของอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.2$) เนื้อหา และรายวิชามีความสัมพันธ์กับภูมิปัญญา อชีพ และศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.06$) และการใช้วิทยากรท้องถิ่นช่วยสอนในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.8$) ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.43$) และ การมีบุคลากรเพียงพอในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.36$)

จากการสำรวจสภาพปัญหาด้านอื่นๆพบว่า ปัญหาในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" คือ ค่าขนส่งประมาณ (7 คน) ด้านราคาเส้นใยที่มีราคาสูง การใช้ระยะเวลาในการทอผ้าไหมแพรวานาน (4 คน) และปัญหาด้านอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวาไม่เพียงพอต่อสมาชิก (3 คน)

3 ความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น " การทอผ้าไหมแพรวา" ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

3.1 ด้านความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับชาติ

บุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่ามีความเป็นไปได้การจัดหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" และ การจัดหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของชาวบ้านในอำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$ และ $\bar{X} = 4.63$ ตามลำดับ) ส่วนความสอดคล้องของหลักสูตร "การทอผ้าไหมแพรวา" กับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และความสอดคล้องของหลักสูตรท้องถิ่น

"การทอผ้าไหมแพรวา" กับหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 4.36$ และ 4.03 ตามลำดับ) และระดับชั้นที่สมควรสอนการทอผ้าไหมแพรวาคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 4.76$) และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 1.2$)

3.2 ด้านประโยชน์ต่อผู้เรียนและชุมชน

จากข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสำรวจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพบว่าการจัดหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" มีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นสามารถเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมของผู้เรียนและผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานการทอผ้าไหมแพรวาของตนเอง เป็นการอนุรักษ์ศิลปะการทอผ้าไหมแพรวาของชาวบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ หลักสูตรการทอผ้าไหมแพรวาทำให้ผู้เรียนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพและมีนิสัยรักการทำงาน ($\bar{X} = 4.9, 4.9, 4.86, 4.8$ และ 4.76 ตามลำดับ)

3.3 ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน

บุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการจัดการศึกษาทั้งหมดต้องการให้มีการจัดหลักสูตร "การทอผ้าไหมแพรวา" ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเห็นว่าควรจะมีเนื้อหาการเรียนการสอนในเรื่องประวัติการทอผ้าไหมแพรวา การฟอกกาวไหม การย้อมสีไหม การสืบหูก การเก็บสรด ปลายผ้าไหมแพรวา การทอผ้าไหมแพรวา ประโยชน์ของผ้าไหมแพรวา และอุปสรรคในการทอผ้าไหมแพรวา

3.4 ด้านวิธีการสอน

จากการสำรวจวิธีการสอน "การทอผ้าไหมแพรวา" ที่เหมาะสมพบว่าวิธีการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง 30 คน เชิญวิทยากรท้องถิ่นเป็นผู้สอน 28 คน บรรยาย 26 คน ผู้เรียนได้ศึกษาจากแหล่งความรู้จริง 22 คน ผู้เรียนสืบหาจากเอกสาร 13 คน

บุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน"การทอผ้าไหมแพรวา" ควรใช้เวลาในการสอนที่เหมาะสมทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ 10 คน รู้จักทักษะการผลิตที่ถูกต้อง 5 คน วิทยากรไม่เพียงพอ 4 คน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยทำให้ทราบเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ของชุมชนบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบอาชีพทอผ้าไหมแพรวามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการทอผ้าไหมแพรวาว่า เป็นการเสริมรายได้ให้กับชุมชน ซึ่งนับว่าพอเพียงสำหรับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบันในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสภาพปัญหา การทอผ้า

ไหมแพรวาผู้ประกอบการอาชีพทอผ้าไหมแพรวามีความเห็นว่าปัญหาสำคัญของการทอผ้าไหมแพรวาคือการขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ขาดความรู้ความชำนาญในการย้อมสีไหมเพราะบางผืนยังมีสีตกอยู่ การใช้ระยะเวลาในการทอผ้าไหมแพรวานานเกินไป ตั้งแต่ 15 วัน ถึง 30 วันหรือ 1 ปีก็มีอยู่ที่ลวดลายในแต่ละผืนการทอผ้าไหมแพรวาใช้ต้นทุนการผลิตที่สูง อันเนื่องมาจากการซื้อเส้นใยไหมตามท้องตลาดและซื้อสีย้อมผ้าที่ราคาสูงเช่นกันรวมถึงค่าจ้างแรงงานที่ทอผ้ารับจ้างอีกด้วย และการขาดความรู้ความชำนาญในการทอผ้าไหมแพรวา ปัญหาเหล่านี้เป็น ปัญหาในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อำนวยพร สุนทรสมัย, 2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการทอผ้าและประเพณีการแต่งกายของประชากรอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการทอผ้าคือ เงินทุนสำหรับดำเนินการไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์มีน้อย ค่าตอบแทนต่ำ ขาดความรู้ความชำนาญ และทักษะในการทอตลอดจนตลาดจำหน่ายไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชาติ วรวัฒนกุล และคณะ, 2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการทอผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการศึกษาวิจัยปัญหาที่พบในการทอผ้าไหมแพรวา คือ ราคาเส้นไหมแพง ราคาอำนาจต่ำ ราคาผ้าไหมแพรวาต่ำ และไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน ผู้ประกอบการอาชีพทอผ้าไหมแพรวามีความเห็นว่า ควรมีหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ขึ้นในโรงเรียนระดับท้องถิ่นเพื่อผู้เรียนจะได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงในท้องถิ่นของตน

2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีความคิดเห็นว่าสภาพทั่วไปของหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับอุดมการณ์ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรท้องถิ่น บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีความเห็นว่า ปัญหาสำคัญที่สุดคือ ปัญหาโรงเรียนส่งเสริมให้มีอาชีพอิสระให้ผู้เรียนมีรายได้โดยการประกอบอาชีพในท้องถิ่นของตนมากกว่าด้านอื่น

3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีความคิดเห็นว่าด้านความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ด้านความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับชาตินั้นมีความเป็นไปได้สูงที่จะให้มีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นด้านประโยชน์ของหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" ที่มีต่อผู้เรียนและชุมชนนั้นพบว่ามีความประโยชน์ต่อชาวบ้านในท้องถิ่นมากถึงมากที่สุด คือการทอผ้าไหมนั้นเป็นการสร้างอาชีพหลักและอาชีพเสริมให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในผลงานการทอผ้าไหมแพรวาของตน มีทักษะที่ดีในการทอผ้าไหมแพรวา รู้จักการอนุรักษ์ศิลปะ หัตถกรรมการฝีมือ ประโยชน์ของการทอผ้าไหมแพรวานั้น

ทำให้ผู้เรียนรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เห็นว่า ควรมีเนื้อหาครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน เช่นด้านประวัติการทอผ้าไหมแพรวา ด้านการฟอกขาวไหม ด้านการย้อมสีไหม ด้านการสืบหูก ด้านการเก็บลวดลาย ด้านการทอผ้าไหมแพรวา ด้านประโยชน์ของการทอผ้าไหมแพรวา ด้านอุปสรรคในการทอผ้าไหมแพรวา ส่วนด้านวิธีการสอนที่เหมาะสมมากที่สุดคือ การสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จากแหล่งความรู้จริงในท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาผลการวิจัยและอภิปรายผลจึงขอเสนอแนะให้สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรสนับสนุนในด้านงบประมาณให้โรงเรียน สามารถจัดฝึกอบรมบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะตามความต้องการและจำเป็นของสถานศึกษา และความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น

2. โรงเรียนควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครู – อาจารย์ และชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมมีการจัดอบรมสัมมนา มีการแสดงผลงานดีเด่นของโรงเรียนและ ชุมชนร่วมกันพร้อมทั้งให้การสนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษาให้มีความกระตือรือร้นที่จะเผยแพร่ข่าวสารทางด้านวิชาการให้แพร่หลายต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองและนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น "การทอผ้าไหมแพรวา" สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาเพื่อสามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงได้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อไป